

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, KRAJLJEVA ULICA 27. A. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Redna vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inostranstvo 10 L.
IZKljučNO KASTOPSTVO na oglaševanje in izdajanje časopisov in časopisov
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Uničujoča bitka vzhodno od Bjalistoka

Po poročilu nemškega vrhovnega poveljstva so Nemci zajeli 160.000 ujetnikov, 5.774 oklopnih vozil, 2.330 topov, 4 oklopne vlake in ogromno število strojníc in pušk — Doslej je bilo sestreljenih 4.525 sovjetskih letal

Iz glavnega stana vodje, 2. jul. Vrhovno vojni poveljstvo objavlja:
Na vzhodu napredujejo operacije proti sovjetski oboroženi sili po načrtu. Južno od Pripeketskega mostu pri Zlozovu (zapadno od Lvova) do bitke oklopnih voz, v kateri je bilo 100 sovjetskih oklopnih voz uničenih. V okolici Dubna (severovzhodno od Brodja) so prišli od delki sovjetskih oklopnih voz med naše divizije, ki so zadaj sledile kot rezerva, in so bili po dvodnevnih bojih povsem uničeni. 120 oklopnih voz je padlo v naše roke. Velik del sovjetskih armij, ki so bile obkoljene vzhodno od Bjalistoka, je bil v teku večerjanske dneva dokončno uničen. Med neizmernim plenom se je dalo naštet okrog 100.000 ujetnikov, 400 oklopnih voz in 300 topov.

Kakor je bilo javljeno že v posebnem poročilu, je Biga v naši posesti. Tudi Vinava je bila zasedena.
Skupaj s finskim zavzetostjo so borbene skupine naše vojske v napadu prodrele preko sovjetske meje v srednji in severni Finski.

Nemško letalstvo je tudi včeraj podpiralo operacije kopne vojske s stalnimi napadi na zbirališča sovražnih čet, skupine oklopnih vozil in postojanke topniških baterij. Sovražne čete, ki se umikajo proti vzhodu od Lvova in pri Minsku na Estonsko, so zaradi letalskih napadov utrpeli hude izgube. V zaledju sovražnih čet je bilo uničenih več transportnih vozil in en oklopnih vlak. V borbi proti že znatno oslabilim boljševiškim letalskim enotam so bili doseženi novi uspehi.
Skupine madžarske vojske so prodrele s karpatskih prelazov v Galicijo in so se po načrtu pridružile nemškemu napadu.

Rim, 3. julija. S. Vrhovno poveljstvo nemških oboroženih sil poroča:
Čedalje bolj je vidno, da zavzema uničevalna bitka vzhodno od Bjalistoka svetovno zgodovinske razsežnosti. Neverjeten kaos je izbruhnil med rdečimi armadami, ki so bile tu pripravljene ter so utrčile kln, da bi od tod prodrele za hrbet Nemčije ter ponesle baklo boljševiškega požara proti Evropi. Pretekli bodo tedni, preden bo ves vojni material in plen s ujetniki preštet. Že zdaj pa morejo sleden številni prikazati silovitost bitke.
Od 22. junija do 1. julija je bilo uničenih ali zajetih 5774 tankov, 2330 topov in protitankovskih topov, 4 oklopnih vlaki, veliko število strojníc in pušk. Doslej je bilo ujetih nad 160.000 mož, izgube rdečih so pa zaradi trdnostne obrambe in krvavih poizkusov, da bi prodrli, še mnogo večje. Sovjetsko letalstvo je v tem času izgubilo 4.725 letal, 1392 letal je bilo zbitih v srčnih borbah, 112 letal je bilo sestreljeno protiletalsko topništvo, 3221 letal pa je bilo uničenih na tleh. Naše izgube so majhne.

Berlin, 3. julija. S. Nemški tisk se obširno bavi z veliko bitko med Bjalistokom in Minskom. »Völkischer Beobachter« piše, da je bila tudi tu masa sovražne vojske obkoljena in razdeljena v posamezne skupine. Tudi to pot se ne morejo primerjati dogodki z onimi v svetovni vojni, kajti ni ti slavnostna ofenziva 1915 ni mogla dovesti do takih rezultatov. Moderna tehnika in uporaba najmodernejših vojskih sredstev sta značilni za vojno med Rusijo in Nemčijo. Strateški umiki, o katerih govore sovjetska poročila, so v tem primeru brez vsakega smisla. Resnica je, da bi hotele sovjetske čete napraviti velike stvari, toda naglost nemških akcij je prekrizala vse njihove račune in danes se na tisoče rdečih vojakov obupno bori, kako bi usli iz železnega obroča, ki se vedno bolj stiska. Vsi poskusi, da bi se rešili, so bili zaman zaradi neizprosne nemškega ognja. Rdeče izgube se množijo od ure do ure in nemško letalstvo ne miruje niti za trenutek. Tudi tu se uresničuje uničenje sovražnika v velikem obsegu.

Berlin, 3. julija. S. V prvih šestih dneh vojne so nemške čete, ki so osvojile Ljubo, deloma uničile, deloma zajele 450 tankov, 90 topov in nad 40 letal. Dalje so zajele en sovjetski oklopnih polk s kakimi 70 do 80 tanki. Na ta način je bilo v tem odseku uničenih več sovjetskih divizij. Že v prvih dneh vojne na vzhodu so nemške čete zajele mnogo težkega orožja. Samo v Kovnu je bilo zajetih 26 topov, 15 protitankovskih topov, 4 težki protiletalski topovi in 351 strojníc pušk. Med nemškim napredovanjem proti Rigi so boljševiške čete na umiku položile številne mine in postavile mnogo pregrad. Nemške tehnične čete so kmalu odstranile te ovire. Kljub hudim in krvavim bojem prodira nemška pehota dalje proti vzhodu.

Monakovo, 3. julija. »Münchener Neueste Nachrichten« pišejo, da so trije odseki na vzhodni fronti že docela jasni: levo krilo, ki je na široki fronti prekorajilo Dvino, si utira pot proti severni Letonski in Estonski. Desno krilo, ki kljub še vedno silnemu odporu sovražnika naglo napreduje iz Lvova, je središče, kjer lahko postanejo uspehi izredni. ako se rdečim četam, ki so obkoljene v mase pasu, ne posreči, da se osvobodijo. Te čete bodo morale predati orožje, ali pa bodo popolnoma uničene. V uničujočem nemškem ognju so se izjalovili vsi zadnji poskusi. Besni napadi rdeče vojske, ki skače brez ozira na vedno večje izgube in nemški ogenj, dokazujejo, da je v

tem odseku sovražnikov odpor največji. V Angliji, zaključuje list, se čudijo, da je Rusija enako kakor vsi drugi sovražniki Nemčije, izgubila ravnotežje pri prvem strašnem napadu motoriziranih nemških divizij, toda v Londonu bodo morali prav kmalu ugotoviti nesrečno katastrofo boljševiške vojske.

Bitka pri Dubnu

Berlin, 3. jul. rs. Med veliko bitko pri Dubnu je neka nemška oklopna enotica odbila številne napade sovjetskih oklopnih sil ter v enem samem dnevu uničila 62 tankov. Število tankov, ki jih je uničila ta enotica, se je povečalo na 763.

Borbe v Galiciji

Berlin, 3. julija. S. Iz kompetentnih virov poročajo, da je bilo v tankovski bitki v Galiciji uničenih ali zajetih 220 sovjetskih tankov. Nadalje poročajo, da je bilo uničenih ali zajetih v neki drugi bitki dne 26. junija v Galiciji, ko se je bila borba za utrjeno postojanko, v kateri je imel sovražnik izredno močne sile, 800 sovjetskih tankov.

Berlin, 3. julija. S. DNB poroča iz vojaških virov: V galiskem odseku nemško se verno krilo neprestano pritiska na sovražnika. Sovjetsko vojni poročilo priznava izgubo Lvova. Tu seveda ne gre za kak prostovoljni umik, kakor bi rada Moskva dopovedala, ampak za pritisk nemških čet, kateremu se ni bilo moči ustaviti. Isto velja za odsek pri Lucku. Tu je napadla neka motorizirana divizija, ki pa je bila popolnoma uničena po dveh dneh bojev. Nemci so osvojili ozemlje tudi v področju Pripeketa. Severno od Pripeketa se neizprosno nadaljuje uničevalna bitka. Zmagoslavna akcija na severni fronti kaže na nadaljnje nemške uspehe. Južno od Riga so sovjetski oddelki obkoljeni brez upanja na rešitev, zlasti se, ker je sovjetom z zavzetjem Vinave odvzeta možnost vkrcanja. Reakcija sovjetskega letalstva je zmeren manjša. Nemško letalstvo ima premoč. Ozemlje, ki so ga zasedle nemške čete na vzhodu, je večje od celokupnega poljskega in baltskega ozemlja, ki so si ga prisvojili sovjeti l. 1939-40.

Bratislava, 3. julija. rs. Načelnik nemške narodnostne skupine na Slovaškem, Karmasin je odšel na fronto skupno z bataljonom slovaških Nemcev, ki se bori na ruski fronti. Karmasin ima čin kapetana v slovaški vojski.

Z litevskega bojišča

Berlin, 3. jul. d. Vsi poskusi proboja s strani sovjetske vojske, ki je obkoljena v južni Litvi, so se ponesrečili in so bili z velikimi izgubami odbiti. Sovjeti so posilali v boj tu zlasti mnogo tankov in težkega orožja. Ostanek sovjetskih čet v Litvi so se po popolnem porazu razbežali sedaj po gozdovih. Bojišča nudijo na nekaterih točkah nepopolno sliko pustošenja in uničenja. Najhujeji so bili boji pri mestecu Olti. V okolici kraja so vsi gozdovi požgani. Ceste so polne trupel sovjetskih vojakov. Prav tako leži na cestah na stotine uničenih tankov, traktorjev, avtomobilov, municijskih vozil, municije in orožja.

Berlin, 3. jul. rs. Vsi poskusi obkroženih sovjetskih oddelkov v severni Litvi, da bi se rešili, so se izjalovili. Sovjetske čete so kljub tankom in težkemu orožju imele hude izgube. Ves teritorij je preoran od eksplozije in vespovedo so raztreseni goreči sovjetski tanki avtomobili, ogromne množine municije, trupla padlih in mrhovine živali.

Murmansk zavzet

Stockholm, 3. jul. u. Finske nemške čete so v torek zjutraj pod poveljstvom generala Dietla zasedle Murmansk. S padcem glavne ruske luke ob Belem morju so propadli vsi ruski upi, da bi bilo po tej poti mogoče dobivati angloško pomoč.

Madžarska vojno poročilo

Budimpešta, 3. julija. Madžarske čete napredujejo ob sodelovanju z nemškimi na sovjetskem ozemlju, kakor sledi iz poročila vrhovnega poveljstva oboroženih madžarskih sil. Madžarske čete korakajo po ozemlju Galicije po stari poti, ki so jo v obratni smeri prehodile pred 1.000 leti pod Arpadom, ki je vodil Madžare iz predelov Kavkaza v njih sedanjo domovino v Evropo. Številni ujetniki prihajajo v mesta severne Madžarske in v Podkarpatske predele. Neki dopisnik, ki je sledil pohodu madžarskih čet, zapiše, da se nahajajo vojašnice sovjetskih vojakov in domi njih oficirjev v zelo slabem stanju. Sovjetske čete so se v nekaterih krajih upirale, toda madžarski oddelki so jih potolkli. Madžarska vojska napreduje po določenem načrtu.

Berlin, 3. jul. d. Madžarske čete so se dne 1. julija prebile skozi sovjetske postojanke in so vzpostavile stik z nemško vojsko na galicijskem bojišču.

Letalski napad na Bukarešto

Bukarešta, 3. jul. s. Ministrstvo je objavilo komunikate, v katerem je rečeno, da so protiletalske baterije preprečile sovjetski napad na Bukarešto. Komunikate

pravi dalje, da so boljševiški letalci najbrže pod vtisom streljanja protiletalskega topništva vrgli bombe na predmestja. Na neko opekarino je padlo 9 bomb, od katerih je eksplodirala samo ena, ne da bi povzročila kakršnokoli škodo.

Letalske akcije

Berlin, 3. julija. s. Tudi predvčeršnjim je nemško letalstvo izvedlo obsežne operacije nad sovražnikovimi položaji. Napadalo je predvsem železniške postaje in zbirališča čet in kolon. V nekem kraju je bilo uničenih 9 tankov, 60 avtomobilov in 1 oklopnih vlak. Ob bombardiranju je skočilo s tirov 6 vlakov, ki so bili natovorjeni z vojnimi materiali. Nekatere druge je bilo uničenih 7 tankov in 83 motornih vozil. V teku teh operacij je bilo sestreljenih 39 sovražnih letal, 5 letal pa je bilo uničenih na tleh.

Stalinovo priznanje

Stockholm, 3. jul. d. Zgodaj davi je imel Stalin govor po radiu. Stalin je priznal, da se nahaja Sovjetska Rusija v zelo nevarnem položaju. Povedal je, da je cela Litva, večji del Letonske, zapadni del Bele Rusije in zapadni del Ukrajine v nemških rokah. Dalje je dejal, da je zato potreben skrajni napor vseh prebivalcev Sovjetske Rusije, zlasti pri produkciji municije in orožja. Čudno je, da je Stalin omenjal, da se mora Sovjetska Rusija boriti skupaj ob strani demokracije. Stalin se je v govoru pohvalno izrazil o Churchill.

Razširjena vojaška obveznost v Sovjetski Rusiji

Helsinki, 3. julija. rs. Moskovski radio je sporočil sklep sovjetskih ljudskih komisarjev o ustanovitvi splošne obvezne službe v protiletalski obrambi. Na podlagi tega

Pregled vojaškega položaja

Udarčna sila sovjetske armade je že po prvih spopadih močno oslabiljena

Rim, 3. julija. s. Vojaške operacije proti Rusiji vzbujajo pozornost vsega sveta. Ker javno mnenje v tako zvanih demokracijah in plutokratskih krogih ne zaupa poročilom sovjetov, so jim poročila nemškega generalnega štaba edini resni vir verodostojnih vesti. Poročila so zelo trezna ter naštevajo samo dejstva, zajeti plen in zavzeta mesta. Prepričanja, ki se prevladujejo v javnem mnenju, so sledeča:

1. Na vzhodni fronti poteka bitka med milijoni vojakov in tisoči tankov ter letal in je to bitka glede na količino bojujočih se ljudi in orožja največja bitka vzhodne fronte.

2. Nemške sile so obkolile velike mase vojakov in sovjetskega orožja. Te sovražne mase so bile deloma obkoljene, deloma uničene, kakor v bitkah v Flandriji in na Poljskem. To pot je bil za sovražnika položaj težji zaradi tega, ker so bile izgubljene tudi sovjetske rezerve, ki so prišle v nevarnosti se nahajajočim masam na pomoč.

3. V prvi dobi operacij so Nemci močno

ukaza bo moralo služiti celokupno rusko vojsko prebivalstvo med 16 in 60 letom, žensko prebivalstvo pa med 18. in 50. letom.

Odmev v Turčiji

Carigrad, 3. julija. s. Dogodki na vzhodni fronti so izzvali prav posebno pozornost v turški javnosti. Sicer nihče ni dvomil o zmagi osi, vendar je brzina nemškega prodiranja v Rusijo presenetila in zbudila splošno obudovanje. Turško javno mnenje že dolgo časa kaže prijateljsko razpoloženje za Nemčijo kljub vsem prizadevanjem, da bi se odnosi med Turčijo in Rusijo poglobili. Z zadoščenjem spričo tega ugotavlja, kako se sovjetska nevarnost ki je grozila tudi Turčiji, majo pod udarci nemškega orožja.

Komentarji finskih listov

Helsinki, 3. julija. s. Vsi listi posvečajo skoraj ves prostor vojni proti boljševikom. Članki povzdigujejo uspehe nemške vojske, zlasti pa nemškega letalstva. »Svenska pressen« piše o naglem nemškem napredovanju in prerokuje konec nevarnega komunističnega eksperimenta, ki je nad dvajset let ležal kot mora nad Evropo in vsem svetom. List »Uusisuoni« ugotavlja, da sodeluje ves civilizirani svet posredno ali neposredno v sedanji protiboljševiški križarski vojni. List pravi, da je bila Italija prva država, ki je z vsjo jasnovidnostjo pričela protiboljševiški pokret, ki se je sedaj razširil po vsem svetu. List zaključuje, da bo čisto protisovjetsko stališče, ki so ga poleg osnih držav zavzele tudi Francija, Švedska in druge države, izzvalo zdravo protiboljševiško reakcijo tudi v izvenevropskih državah, predvsem pa v latinski Ameriki.

Hudi udarci

Angležem v Afriki

Vojno poročilo št. 392

Glavni stan Oboroženih Sil je objavil 2. julija naslednje 392. vojno poročilo:
V severni Afriki delovanje topništva na fronti pri Solumu. Italijanska in nemška letala so se nadalje napadala objekti in obrambne naprave tobruške trdnjave. Zadetih je bilo več ladij v luki.

Po letalskih napadih na sovražne ladje severno od Bardije, ki jih omenja že večerjansko vojno poročilo, sta bili pri nadaljnjih napadih potopljene še dve sovražni ladji, neka križarka in dva rusiška sta bila poškodovana, 3 lovski letala, ki so skušala ščititi ladje, pa so bila sestreljena.

V vzhodni Afriki so naše junaške čete v Debra Taboru odbile nov sovražni napad.

Rim, 3. julija. s. Posebni poročevalci

agencije Stefani poroča o operacijskega področja, da je italijansko-nemško letalstvo doseglo nove velike uspehe dne 30. junija. Akcije letalstva se pokazale, da letalske sile osi s svojo aktivnostjo in pripravljenostjo čedalje bolj otežujejo gibanje angleške mornarice v Sredozemlju. Dne 30. junija dopoldne je naše izvidniško letalo opazilo vzhodno od Bardije sovražni konvoj. Nekaj transportnih parnikov je spremljala lahka križarka, nekaj torpedovk in skupina lovcev. Naša letala so sovražni konvoj takoj napadla. Prišlo je do silne bitke med našimi bombniki in lovci ter med protiletalskimi baterijami in sovražnimi lovci. Naši letalci so zadeli eno transportno ladjo in so zbrli sovražno letalo vrste Hurricane. Pri drugem napadu s naše strani je bila zadeta kljub močni sovražnikovi reakciji ena transportna ladja, poškodovana pa ena sovražna torpedovka. Pri tretjem napadu so naše letalske sile metale bombe na transportne ladje in so zadale lahko križarko ter neko nadaljnjo torpedovko. Zbile so še drugo letalo vrste Hurricane. Pri četrtem napadu so bile transportne ladje ponovno zadete in so se potopile. Še večja škoda pa je bila prizadeta na križarki in torpedovki. Sestrelili smo tretje sovražno letalo vrste Curtiss, ki se je jursko v morje. Uspeh te odlične akcije italijansko-nemškega orožja je sledeči: dva potopljena parnika, lahka križarka in torpedovka hudo poškodovani, tri letala uničena. Te akcije se ne sme zamenjati z enako zmagoslavno akcijo dne 29. junija, ko je bila potopljena ena sovražna torpedovka, neka druga torpedovka pa hudo poškodovana.

Borba za Tobruk

Rim, 3. jul. s. Dočim je položaj pri Solumu po hudi lekci, ki so jo dobili Angleži konec junija, relativno miren in ga označujejo je akcije patrulj, posamezni topovski dvoboji in polet naših letal v sovražno zaledje, je borba za utrjeni Tobruk zvrhna in ostra. Obleganje s kopnega se običaj vsak dan bolj. Vsak glj sovražnika v notranjosti trdnjave je kontroliran po topništvu, ki obstreljuje sistematično tudi pristanišče in tako onemogoča skoraj vsak promet. To kopno kontrolo izpolnjuje nemestano delovanje letalstva osi, ki podpira topniške akcije in s svojo čuječnostjo izpolnjuje blokado z morske strani. Obupen položaj obleganj čet je povzročil, da so Angleži v zadnjem času povečali svoje poskuse za preskrbo čet z vsakdanjimi živili. To je bil povod za zadnji letalski in pomorske spopade, ki so bili tako porazni za sovražnika. Naše izvidnice so popoldne 29. junija naznanile dve torpedovki severno od Bardije. Takoj so odleteli bombniki na napad in potopili dve ladji, tri druge pa težko poškodovali. Kljub temu strašnemu rezultatu so skušale angleške enotice popoldne 30. junija pluti in sicer dva parnika, ena petrolejska ladja, štiri torpedovke in ena lahka križarka. Tudi te niso ušle čuječnosti in naša letala so jih v valovih bombardirala. Angleški poskusi izpad proti Tobroku ni mogel biti poraznejši. Gotovo ni bil zadnji in smemo pričakovati, da bomo zadeli sovražnika še drugo škodo, preden se zaključijo — prej ali pozneje, to ni važno — usoda, ki jo je določil položaj. K pomorski bilanci zadnjih dni nemoremo pritišeti še potopitev velike torpedovke, ki jo je potopila neka naša podmornica v vzhodnem Sredozemlju. Medtem ko se bje gibanje borba na sovjetski fronti, boji v Sredozemlju ne počivajo, temveč povečujejo izgube in škodo sovražniku ter tako pripravljajo neogibno uničenje.

tonsko ladjo v Atlantiku so zadeli štiri bombe, jo zažgale in potopile. V noči na 2. julij je bila potopljena neka 5000tonska trgovinska ladja 35 km severno od Cromera. Uničena je bila tudi neka 4000tonska ladja v istem konvoju. Poleg tega je nemško letalstvo napadlo v noči na sredo pomorske naprave v zapadni in južnovzhodni Angliji.

New York, 3. julija. rs. V tukajšnjih pomorskih krogih zatrjujejo, da je bila norveška petrolejska ladja »Regina« (9545 ton) potopljena na voznji v Anglijo. Ladja je plula pod angleško zastavo. Usoda mostva še ni znana.

Koliko stane vojna Anglije

Rim, 3. julija. s. Angleški listi beležijo, da je vlada v prvih treh mesecih tega leta izdala za vojno 43 milijard dolarjev. Dnevni izdatki so se potem tukom povzpeli na 492 milijonov dolarjev na dan.

Vojna na morju

Berlin, 3. julija. s. Nemški poročevalski urad javlja, da so nemške podmornice v zadnjih dneh potopile v severnem Atlantiku sedem trgovinskih ladij (40.000 ton) iz nekega angleškega konvoja. Neko drugo veliko trgovinsko ladjo je topništvo tako poškodovalo, da se bo moralo težko vrniti v svoje pristanišče. Na morju okoli Anglije in v Atlantiku so bombe potopile še več drugih ladij. Okoli 1200 km zapadno od Bresta je bila neka 8000tonska angleška ladja hudo poškodovana. Ladja, ki jo je treba smatrati za izgubljeno, je spremljal močan konvoj. Neko drugo 3000-

Visoki Komisar Ljubljanskemu velesejmu

Za dograditev paviljonov je Eksk. Visoki Komisar Graziosi
nakazal 300.000 lir

Ljubljana, 3. julija.

Na včeršnjem sestanku, na katerem so razpravljali o nalogah in organizaciji ljubljanskega velesejma, so se zbrali pod predsedstvom Visokega Komisarja ljubljanski župan, zastopniki velesejma in nekateri funkcionarji Visokega Komisarjata.

Eksk. Visokemu Komisarju Emiliju Graziosi su predsednik in voditelj velesejma poročali o načrtih, po katerih bo organiziran letošnji jesenski velesejem, ki bo prikazal proizvodno moč nove pokrajine glede na proizvodno sposobnost Kraljevine, proti kateri je usmerjena vsa delavnost Ljub-

ljane in Ljubljanske pokrajine, kakor tudi glede na proizvodnjo držav, na katere Ljubljanska pokrajina meji. Obenem bo ljubljanski velesejem za nacionalno in za tujo industrijo in trgovino novo središče propagande.

Visoki Komisar je proučil vsa poročila in je povzel izsledke in debate ter je dal natančne smernice o organizaciji velesejma, ki naj bo pripravljen in opremljen v skladu z važnostjo nove pokrajine in v skladu z njenimi geografskim položajem. Visoki Komisar je nakazal za dograditev paviljonov ljubljanskega velesejma znesek 300.000 lir.

Imperialistični cilji Rooseveltove politike

Berlin, 3. jul. s. »Politično diplomatska korespondenca« piše: Glede na propagando intervencionističnih krogov v Zedinjenih državah, naj bi Amerika zasedla vojaška oporišča na obalah Sibirije nasproti Aljaski v zameno za pomoč Rusiji, je bilo v washingtonski vladi stavljen vprašanje, če je bil zadevno sklenjen z Moskvo poseben sporazum. Odgovor pravi, da se doslej v tem pogledu še ni storilo nič. Uradno poročilo dodaja, da je ustanovitev novih pomorskih in letalskih oporišč na Aljaski, ki jih je omenil minister Knox, zgolj indicacija. Korespondenca pripominja, da se Roosevelt zateče vselej, ko hoče stegniti svojo roko po tuji lasti, k staremu refrenu

o nemški nevarnosti. Tako je storil, ko je šlo za pridobitev angleških oporišč, za oporišča v srednji Ameriki in na Groenlandu, ko je poželjivo gledal na Dakar, na Azore, Kanarsko otočje in na Irsko. Sedaj vlada Zedinjenih držav pripravlja telen v Aziji, da prehliti, kakor pravi, nemško nevarnost, dočim gre v resnici za to, da se na severu izpopolni obkolitev Japonske, ki se je že pričela z nekaterih otkov v Pacifiku. Tu ne gre samo za imperialistične cilje Rooseveltove politike, ampak tudi za poglabitev moralne in materialne energije sovjetskega režima, ki vodi vojno za uničenje civilizacije evropskih narodov.

Zapadna fronta

Berlin, 3. jul. rs. Angleški bombniki so v spremstvu močnega števila lovcev skušali včeraj preleteti Kanalsko obalo, po so bili preganjeni z velikimi izgubami. Med boji je bilo sestreljenih 12 angleških lovskih letal in 3 bombniki. Protiletalsko topništvo je sestrelilo dve lovski letali. Poleg tega sta dva angleška lovca treščila drug ob drugega. Tako znašajo skupne izgube sovražnika 19 letal. Nemških izgub ni bilo.

Vojna v Siriji

Vichy, 2. jul. d. Snočnje poročilo francoskega vojnega ministrstva javlja o bojih v Siriji:

Angleške čete so na vsem področju ojačile svoje udeleževanje. Angleško letalstvo je bilo izredno aktivno.

V južnem Libanonu je prišlo tako ob obali kakor tudi v goratem področju do topniških dvobojev. Sovražnik je poskušal v Siriji na več točkah preiti v napad. V položaju okoli Damaska ni sprememb. Severovzhodno od mesta so francoske motorizirane enote pri Mebeku zaustavile angleške čete. Boji še trajajo. Posadka v Palmiri se še nadalje junaško upira. V napadih na sovražne sile je prizadela Angležem obšutne izgube na moštvi in na materialu.

Francosko letalstvo je nadaljevalo bombne in strojniške napade na sovražnika v podporo kopni vojski.

Angleška letala so v noči na torek ponovno napadla Beirut in sicer z zažigalnimi in težkimi bombami. V raznih delih mesta je bila povzročena gmožna škoda, med civilnim prebivalstvom pa je bilo več žrtev.

Zakaj je bil Wavell premeščen v Indijo

New York, 3. jul. s. Sotrudnik lista »New York Times« Hanson Baldwin spravlja premetitev Wavella v zvezo z razvojem položaja na srednjem vzhodu, ki se po njegovi sodbi zadnji čas ne razvija posebno ugodno za Anglijo. Poraz na Kreti in zadnja neuspela ofenziva v Libiji so Anglijo veljale težke izgube, na motornem orožju in človeškem materialu. Tudi pohod v Siriji, ki je bil očitno slabo organiziran, ni uspel po želji Anglije. Verjetno pa je, tako sodi Baldwin, da računa Anglija tudi s skorajšnjim vojaškim porazom Rusije, ko bosta Indija in Afganistan postala izredno važni priročišči v sedanji totalitarni vojni.

10 Malo italijanščine za vsak dan 10

Takoj po večerji je potegnil gospod Piškur drugi list predse in začel naglas brati. Bolči in gospod Ovca sta sproti popravljala, če je bilo kaj narobe.

Créd-ere — verjeti

»Prosim« ga je koj ustavil Bolči. »Po tej spregatvi se ravna vsi glagoli na -ere.«

»Kako je že to, na -ere?« je vprašala gospa Piškurjeva.

»Če rečem glagoli na -ere, mislim s tem glagole, katerih nedoločnik se končuje na -ere. Včeraj smo se seznanili z glagoli —

»Na -are,« je pokimala gospa Piškurjeva. »Zdaj že vem.«

»Dodati bi moral samo to, da lahko delimo glagole te spregatve v dve skupini,« je začel razlagati Bolči. »In sicer tvorijo eno skupino glagoli, katerih nedoločnikova končnica je naglašena, -ere, recimo: tem-ere, bati se. Drugo skupino pa tvorijo glagoli, katerih nedoločnikova končnica je nenaglašena in imajo naglas na osnovi. Kaj je osnova, ste si menda zapomnili?«

»To je tisti del nedoločnika, ki ostane, če mu odbijemo končnico!«

»Bravo, mólto bene. Tak primer imamo ravno pred seboj: créd-ere, spata v ta, drugi del spregatve. Naglas je na osnovi, créd-, medtem ko je

končnica -ere nenaglašena: crédere.«

»Ali je sicer kakšna razlika med obema skupinama glagolov?« se je brž poznimal gospod Piškur, ki se boji nepravilnosti in izjem kakor hudobec križa.

»V spregatvi sicer nobene,« ga je potolažil Bolči.

»Viš, viš, če se ne motim,« je začel razmišljati gospod Piškur, »in če me maza latinščina ne vara, spadajo glagoli na -ere, to se pravi, oni s poudarkom na končnici -ere, v latinščini v drugo konjugacijo, oni z nenaglašeno končnico na -ere pa v latinsko tretjo. Ali ni tako?«

»Seveda,« je potrdil Bolči.

»Ne popolnoma, ker so nekateri glagoli prestopili iz latinske druge v tretjo in iz tretje v drugo,« je dopolnil gospod Ovca.

»Kakor naši športniki iz kluba v klub?« je vprašal Bolči.

»Tako nekako.«

»Pa nadaljujmo,« je rekel gospod Piškur. »Tako zaidemo predaleč, kaj ne, mama?«

»I no, saj vas poslušam.«

Pa je gospod Piškur rajši nadaljeval.

Prezent ali sedanjí čas

Créd-o (vérujem), créd-i (véruješ), créd-e (véruje), créd-iámo (vérujemo), créd-éte (vérujete), créd-ono (vérujejo).

V D. M. v Polju je pogrešil kolo znamke »Adena«, vredno 900 L. Jože Klementič. V H. rasti je pogrešil kolo znamke »Franc Kanar«, kolo je vredno 430 L. V Kozarjah pa je pogrešil črno pleškano žensko kolo znamke »Romana«, vredno 400 L. Romilja Kotič.

Jean Schrey

Ljubljana, 3. julija

V sanatoriju na Vidovdanski cesti, kjer se je pred leti nastanil, je snči umrl g. Jean Schrey. V tem tihiem in mirnem domu je prebil zadnja leta vedno in pogumen do zadnjega.

Jean Schrey je dosegel visoko starost, umrl je v 88. letu. Dne 21. junija smo objavili topel članek, ki ga je napisala ga Mara J. Tavčarjeva za njegovo 87-letnico. Tedaj pa ni nihče mislil, da bo še krepki in duševno čili Jean Schrey ukaž tednov po svojem 87. rojstnem dnevu za vedno zatisnil oči. Malo je bilo ljudi v Ljubljani in v Sloveniji, ki ne bi poznali nimroda Jena Schreya. Bil je znana ljubljanska osebnost, višji strelski glavar, častni član in bivši večkratni predsednik najstarejšega ljubljanskega Strelskega društva, ki praz-

njuje letos 379-letnico svojega obstoja. Nad 50 let je pokojnik nabiral v rama lovišča svojih tovarišev in vabil v svoje revirje odlične slovenske lovce. Njegove lovke dogodivščine so rasle v vsako družbo. Najbolje spominja o njem imajo v Poljanški dolini, kjer je lovil in ribaril v družbi visokega gospoda pok. dr. Ivana Tavčarja. Jean Schrey je bil ustanovni član Slovenskega lovkega društva in se je živahno zanimal za razvoj slovenskega lovstva.

Nad 55 let je redno vsako leto obiskoval Rogaško Slatino. Gostje so ga vsi poznali in ga spoštovali, ker je bil mož plemenitega značaja in dobrotčnosti.

Jean Schrey se je rodil pred 87 leti na Glinah pri Ljubljani in izhaja iz družine, kjer so bili izredni strelci in pravi lovci. Bil je živa kronika patriarhalne Ljubljane in je kronistom rad pripovedoval o časih, ki so bili in to s svojo originalno govorico in originalnimi domislicami. Zelo je ljubil naravo, odlikovala ga je pa tudi izredna ljubezen do bližnjih. Za siromake je imel vedno odprto srce. Mnogim je pomagal in vsi ti mu bodo vedno hvaležni.

Pogreb bo jutri ob 17. iz kapele sv. Nikolaja na Zalah na pokopališču k Sv. Križu.

Jeanu Schreyu, močju počtenja, časti in vesti bomo ohranili svetla in blag spomin.

Dolenjski se obeta precej dobra letina

Dolenjski kmet je letos posejal in posadil več
kakor druga leta

Novo mesto, 1. julija. Dolenjska ima precej rodovitnega polja, na katerem prideluje marljiv dolenjski kmet potrebni živež in k. m. za živino. Toda z umnim in naprednim obdelovanjem polja, dobrim gnojenjem in z uporabo umetnih gnojil, v kolikor primanjkuje hlevskega gnojla, bi se pridelale na Dolenjskem še znatno povečale, tako da bi zadostilo za kritje domačih potreb in bi se marsikaj ostalo za prodajo.

Ze v zadnji svetovni vojni je Dolenjska zalagala z živežem mnoge mestne prebivalce, pa tudi v sedanjem času se marsikdo zateče na Dolenjsko. Izredni časi so zopet zahtevali, da je dolenjski kmet z vso skrbnostjo obdelal svoje polje in sejal ter sadil kakor običajno, da si zagotovi preživljanje svoje družine ter da bi od pridelka imel tudi kaj prodati.

Skrbno obdelano polje je v bujni rasti in obeta še precej dobro letino. Ozimina je že pričela zoreti in ima lepo klasje. Jčmen kaže zelo ugodno in tudi rž in pšenica sta prav lepi. Krompir, ki ga je letos mnogo več posajeno kakor običajno, je v cvetju in se lepo razvija. Le koruza, ki spada med glavno in poleg krompirja najpotrebnejšo hrano, je sicer ponekod slabša kalila, toda kar je skaliilo, je lepa in obeta dober pridelok. Mnogi pa so prazne njive, kjer zgodnja koruza ni skaliila, nadomestili s činkvantom. Tudi sicer so mnogi prazne njive posadili s činkvantom, da bo pridelok koruze večji in prehrana olajšana.

Letošnje leto je dolenjski kmet sadil tudi več fižola, tako koljenca in pritlikavca, ki pa ga je marsikje že napadla rja. Dobro bi ga bilo poskropiti z galico in apnenom brozgo, da bi se zatrla rastno uničujoča bolezen. Tega do sedaj ni bilo mogoče storiti, ker galice ni bilo dobiti, da niti vinogradniki niso mogli škropiti trt.

Iz Hrvatske

— Pet smrtnih kazni. Zagrebški policijski organi so te dni zalotili pet mladeničev, ko so po zagrebških ulicah metali letake komunistične vsebine, ki so z njimi biatili tudi hrvatsko vlado in pozivali ljudi na sabotažna dejanja. Mladeniči so bili stari od 18 do 30 let. Vseh pet so postavili pred preko sodišče, ki je vse obsodilo na smrt. Poglavniki je najmlajšega med njimi pomilostil, ostale štiri pa so takoj ustrelili. Vsi usmrčeni so bili rimsko-katoliške vere in doma iz čisto hrvatskih krajev.

— Justifikacija dveh židov. Nedavno smo poročali, da so v Zagrebu zalotili pri ponarejanju znamk odeno hrvatskih pretekstov dva žida in enega Srba. Ponarejevalce so postavili pred preko sodišče, ki je vse tri obsodilo na smrt, vendar pa je poglavnik dr. Pavelić Srba Djordja Prodanovića pomilostil, ker se je izkazalo, da je ponarejene znamke samo razpečeval, ni pa jih sam tudi ponarejal. Oba žida sta bila takoj usmrčena.

— 1 milijon za gasilske avtobuse. Zagrebška mestna gasilska straža je sklenila nabaviti tri nove gasilske avtobuse, ki jih bodo izdelali domači obrtniki. Vsi trije avtobusi bodo veljali dober milijon kun.

— V Zagrebu je dovolj jake. Po poročilih zagrebških listov bo Zagreb že te dni dobro založen z jajci. Prodajalo jih bo na svojih stojnicah in po mlekarah zagrebško mestno poglavarstvo, in sicer po 1.50 do 1.75 din. Mestno poglavarstvo bo dobavljalo jajca tudi vsem zagrebškim hotelom, restavracijam in slaščičarnam.

— Profesori in učitelji ob nedeljah in praznikih ne smejo nikamor. Hrvatski prosvetni minister dr. Mile Budak je te dni izdal odredbo, ki določa, da morajo vsi osebje (učitelji ljudskih šol, nastavniki meščanskih šol in profesorji gimnazij) ob nedeljah in praznikih ne sme nikamor iz mesta stalnega bivanja, da bi bilo tako zmerom pripravljeno odzvati se morebitnemu pozivu oblastev v primeru kakršne koli potrebe.

— Futur ali prihodnji čas

Créd-eró (verjel ali verjela bom), créd-erái (verjel ali verjela boš), créd-erá (verjel ali verjela bo), créd-eréto (verjeli ali verjele bomo), créd-eréte (verjeli ali verjele boste), créd-eráno (verjeli ali verjele bodo).

Kondicional ali sedanjí pogojnik

Créd-eréi (jaz bi verjel ali verjela), créd-erésti (ti bi verjel ali verjela), créd-erébbe (on bi verjel ali ona bi verjela), créd-erémno (mi bi verjeli ali me bi verjele), créd-eréste (vi bi

verjeli ali ve bi verjele), créd-erébbero (oni bi verjeli ali one bi verjele).

Konjunktiv sedanjosti

Ch'io créd-a (da verjamem), che tu créd-a (da verjameš), ch'egli créd-a (da verjame), che noi créd-iámo (da verjamemo), che voi créd-iáte (da verjamete), che essi créd-ano (da verjamejo).

Konjunktiv imperfekta

Créd-éssi (jaz naj bi verjel, verjela), créd-éssi (ti naj bi verjel, verjela), créd-éssi (on naj bi verjel, ona naj bi verjela), créd-éssimo (mi naj bi verjeli, me naj bi verjele), créd-éste (vi naj bi verjeli, ve naj bi verjele), créd-éssero (oni naj bi verjeli, one naj bi verjele).

Veledni

Créd-í! (véruj!) créd-a! (naj véruješ!) créd-iámo! (vérujmo) créd-iáte! (vérujete) créd-ano! (naj vérujejo)

»No, hvala Bogu, za jutrišnji dan imava učenja zadosti, kaj, mama?« je pomežiknil gospod Piškur gospe Piškurjevi.

»Še na to bi lahko opozoril. Na tem listu sem končnice ločil s črtico od osnove. To vama bo laglje. Zares pišemo osnovo in končnico seveda skupaj!«

»Ti, poba, ali misliš, da smo po prežganki priplavali, da nas boš še take reči učil?«

Preden je mogel gospod Piškur seči po Bolčijem ušesu, je pregoreči mladi učenik že smuknil skozi vrata.

Izvoz blaga v

Ljubljansko pokrajino

Rim, 3. julija. u. »L'Eco di Roma« poroča, da je finančno ministrstvo v sporazumu z ministrstvom za devize in valute pooblastilo carinske oblasti, da dovolijo izvoz v Ljubljansko pokrajino za vse trgovsko blago brez ministrskega dovoljenja. (Piccolo)

Bolezinica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 3. julija: Heliodor.

DANAS NJE PRIREDITVE

Kino Matica: 100.000 dolarjev

Kino Sloga: Vitez iz prerije

Kino Union: Vdova

Razstava H. Smrekarja v Galeriji Obersnel na Gosposvetski cesti

Otvoritev razstave slik Ede Deržaja v palači Bata ob 16.30 uri.

Veseli teater ob 20.30 v Delavski zbornici

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Resno opozorilo

mestnega fizikata

Mestni fizikat z vsem poudarkom opozarja prebivalstvo, naj uživa hrano, kolikor je sploh mogoče, samo v prekuhanem stanju. To velja predvsem za mleko, zelenjavo, zlasti pa za kumare, sadje itd. Povrtnino, ki jo uživamo predvsem v surovem stanju, kakor n. pr. solato, kumare itd., pa moramo na vsak način pred pripravo prav dobro oprati v tekoči vodi, torej kar pod vodovodom. Posebno pa moramo paziti na zelenjavo, solato itd., o kateri nismo popolnoma zanesljivo prepričani, da ni bila zalivana z gnojilci ali drugimi organskimi odpadki. Če že zalivamo zelenjavo s tekočimi gnojili, moramo iz javnih zdravstvenih ozirov zelenjavo zalivati tako, da zalijemo samo zemljo, pri tem pa nikakor ne smemo z gnojilom škropiti rastlin. Ker je pa tako previdno zalivanje skoraj nemogoče, zalivajmo vrtove samo s čisto vodo.

Mestni fizikat pričakuje od našega discipliniranega in tudi za splošno zdravje skrbnega prebivalstva, da se bodo lastniki vrto, prav tako pa tudi konsumenti zelenjave in povrtnine ter sadja prav strogo držali tega v javnem interesu priobčenega opozorila, da oblast ne bo primorana poseči po strožjih ukrepih.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 2. julija: Mali lord. Izven. Izredno znižane cene od 5.50 Lit navzdol. Zadnjič v tekoči sezoni.

Četrtek, 3. julija: zaprto.

Petek, 4. julija: Via mala. Izven. Cene znižane. Igra skupina mariborskih slovenskih igralcev.

Sobota, 5. julija: Okence. Premiera. Izven. Cene znižane. Igra skupina mariborskih slovenskih igralcev.

—

Igra, ki slovi zaradi svoje vzgojne vrednosti, je Burnettove »Mali lord«, ki ga imamo v dramatisaciji in prevodu Minke Govekarjeve. Delo je izredno prirčno in pokaže, kako omeči ljubeč, dobro vzgojen otrok s svojo veliko srčno kulturo srce trdosrčnega deda. Naslovno vlogo bo igrala Simčičeva, glavni pa: Saričeva in Skrbinek. Režiser: prof. Sest. Opozorjamo, da bo predstava drevi v sredo 2. julija ob 20. uri zadnjič v tekoči sezoni. Veljajo globoko znižane cene od 5.50 Lit navzdol.

Skupina slovenskih mariborskih igralcev bo igrala v petek 4. t. m. ob 20. uri Knittlovo »Vio malo«, ki ima resnično velik uspeh in je imela doslej vse predstave razprodane. V glavnih vlogah: Mira Danilova, Nakrst, Starčeva, Košič. Režiser: Peter Malec. — V soboto 5. julija ob 20. uri pa bo premiera igre Olge Scheinplugove »Okence« v režiji J. Kovčiča, ki bo igral tudi glavno moško vlogo. V ostalih glavnih vlogah bodo nastopili: Kraljeva, Rasbergerjeva, Nakrst, Verdonik, Vl. Skrbinek in Blaž. Za obe predstavi bodo veljale znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 3. julija: Seviljski brivec. Red Sreda. Gostovanje Anatola Manoševskega in koloraturke Ksenije Kušjeve.

Rezervirane vstopnice za gostovanje Kr. rimske Opere v Ljubljani so od četrka 3. julija dalje v prodaji pri dnevni blagajni v Operi.

Velemestni promet v Ljubljani

Na cestnih križiščih so zdaj veljavni predpisi, ki so jih že prve dni po svojem prihodu izvajali italijanski vojaški redarji

Ljubljana, 3. julija. — Že prve dni po prihodu italijanskih Obo-roženih Sil v Ljubljano so se na naših naj-važnejših cestnih križiščih pojavili italijan-ski vojaški redarji, ki so na nov, dotlej nam še neznan način usmerjali cestni ozi-roma ulični promet. Pozneje so se na kri-žišča spet vrnila naša domača stražniki, ki so promet urejali na stari način: njihovi znaki z rokami so veljali samo za motor-na vozila, dočim so vsi drugi vozniki in ko-lesarji lahko vozili čez križišče, kakor se jim je pač zljubilo, vedno ne oziraje se na stražnika in njegove znake. Vozniki voz z vprego in kolesarji so same sebe izpostav-ljali nevarnosti, poleg tega pa niti avtomo-bilisti niso bili nikoli varni. Čeravno jim je prometni stražnik dal znak, da jim je pre-stop križišča dovoljen, so še vedno morali računati s tem, da za ogled ali celo na samem križišču nalete na voznika ali ko-lesarja, ki zanje znaki prometnih stražni-kov pač niso veljali.

Te dni je Komanda Kr. Karabinerjev (uprava policije) odredila, da mora biti promet na vseh naših križiščih uravnavan odsej na način, kakor je to urejeno v vseh italijanskih mestih in kakor so nam že pr-ve dni pokazali italijanski vojaški redarji.

Italijanski način urejanja oz. usmerjanja prometa in zlasti prometa na križiščih je velemestni in ni nič novega za tiste med nami, ki so že hodili po svetu in si vsaj površno ogledali velemesta. Od našega do-seďanjega malomeščanskega se novi red precej razlikuje, priznati pa moramo, da je mnogo bolj praktičen ter tudi v večji meri jamči zlasti za varnost pešcev, kolesarjev in voznikov voz z vprego.

Nova prometna znamenja so zelo raz-kočna. Kadar prometni stražnik dvigne ro-

ko, se mora takoj ustaviti promet v smeri, kamor stražnik gleda.

Na navedenem križišču dveh cest, ki se križata pravokotno, pomeni znak z roko in smer, kamor je stražnik obrnjen, da s ceste, ki je na njegovo stran, ne smejo avtomobil, ne voz s konjsko vprego, ne motocikel, ne kolesar. Vsa vozila, kolesarji in tudi ljudje z manjšimi ročnimi vozilci se morajo na dani znak takoj ustaviti in počakati, dok-ler jim prometni stražnik z znamenjem spet ne dovoli nadaljevanja vožnje.

Čim je prometni stražnik s tem, da je dvignil desno roko, ustavil promet na eni cesti, razprostre takoj obe roki v vinski ramen in tako odpre promet na drugi ce-siti. V obeh smereh, kamor sta obrnjeni njegovi roki, se promet lahko nemoteno razvija, dokler v teh smereh s tem, da zo-pet dvigne desno roko, ne ustavi prometa in ga ne odpre v drugi smeri. Vsako pre-hitevanje na križiščih je seveda najstrožje prepovedano.

Osnovno načelo novega cestnega reda je kaj enostavno:

na križiščih dostop ni dovoljen, če gle-date prometnemu stražniku v obraz ali v hrbet in vidite njegovi iztegnjeni roki.

Kdor se bo ravnal po tem načelu, se ne bo pregrešil proti novemu cestnemu poli-cijskemu redu, kdor pa tega ne bo upo-števal, bo seveda kaznovan, poleg tega pa utegne s svojo neubogljivostjo povzročiti tudi nevarnost za svoje življenje.

Novemu cestnemu policijskemu redu se bodo morali privaditi zlasti naši kolesarji, ki niso doslej poznali in okusili prav nobe-ne cestne prometne discipline. Novi red za pešce zdaj — kakor pač kaže slika na

naših cestnih križiščih — se ni obvezen in se mu torej pešci ne morajo pokoriti, ven-dar pa je v njihovem lastnem interesu, da se mu pokore in pri prekoručenju križišč v polni meri upoštevajo znake, ki jih za razna vozila dajejo prometni stražniki. Ta-ko bodo tudi pešci doprinesli svoj delež k prometni disciplini na naših križiščih in ne bo dolgo trajalo, ko bo novi red za nas vse postal nekaj samo po sebi umevnega, ustvarjenega v našo korist in v interesu naše življenjske varnosti.

Prve dni po ponovnem uveljavljanju no-vega cestnega prometnega reda slika na naših križiščih še ni ravno zadovoljliva. Avtomobilisti upoštevajo znake prometnih stražnikov v polni meri in so se torej v vsakem pogledu pokazali disciplinirane, kolesarjem in voznikom voz z vprego pa morajo stražniki še neprestano dajati po-sebne znake, da se ustavijo in počakajo, dokler jim ne bo dan znak, da je promet v zaželeni smeri prost.

Zlasti bi morala o novih prometnih zna-kih poučiti svoje voznike vsa večja ljub-ljanska podjetja. Videti je namreč, da ti vozniki o novem prometnem redu sploh ni-so poučeni, ker se sicer ne bi mogli po-navljati groteskni prizori, da se voznik na križišču na ponovni znak stražnika ustavi, pa se potem ne premakne z mesta niti tedaj, ko je stražnik dal znak, da je iz smeri, kjer se je voznik ustavil, promet spet dovoljen. Takšnim voznikom sicer da-jejo pešci vzpodbudo, naj se premaknejo z mesta, ko jim stražnik to s splošnim zna-kom dovoli, vendar pa so vozniki zaradi vsega skupaj tako osupli, da jim noge od-revene in da samo strme v stražnika in njegove znake kakor v kakšno prikazen.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave danes ob 16, 19. in 21. uri.
KINO UNION Telefon 22-21
Ali ima mlada vdova pravico do druge ljubezni, je vprašanje, ki ga poizkusa rešiti film
»VDOVA«
V gl. vlogah: Emma Gramatica, Isa Pola, Ruggero Ruggeri.
Film je opremljen s 510 napisi!

KINO MATICA Telefon 22-41
Duhovita in zabavna ljubezenska zgodba
100.000 DOLARJEV
Assia Noris Amadeo Nazzari
Vsi naši filmi v celoti s slovenskim besedilom!

KINO SLOGA Telefon 27-30
Ken Maynardove pustolovščine na divjem zapadu
VITEZ IZ PREDIJE
Kot dodatek: »Življenje vojakov v afriški puščavi«

Cesti 29. oktobra, Bizjak na Gosposvetski cesti, Piskar na Tyrševi cesti, F. Dolinar Pred škofojjo in A. Dolinar v Bohoričevi ulici. Opozorjamo peke, naj grahamov kruh oddajajo upravičencem samo na pravkar opisani način. Kilogram grahamovega kruha v prodaji na drobno bo ve-ljal 3.80 L.

—lj Popravilo cest na Mirju. Pred tedni smo poročali, da so začeli delavci mestne-ga cestnega nadzorstva utrjevati ceste na Mirju. Zadnje dni utrjujejo cesto vzdolž rimskega zidu. Na Mirju ni živahnega pro-meta ter tam ne vozijo pogosto težka vo-zila, zato vzdrževanje cest ne zahteva tako velikih stroškov kakor v bolj prometnih ulicah.

—lj Nova vseučiliška postopka. Pri star-em posloju tehnične fakultete ob Aškerc-evi ulici so zdaj tri nova poslopja vseučil-ških zavodov. Poslopje Zavoda za stroj-ništvo je že dalje časa gotovo, niso pa še gotova nekatera manjša dela v notranjosti. Poslopje Kemičnega instituta ob Murniko-vi ulici je že dolgo pod streho, a delo se je ustavilo in betonsko ogrodje čaka, da ga izpolnijo. Kako zelo potrebno je poslopje za Kemični institut, smo govorili dolga le-ta, a delo pri novem posloju je ves čas počasi napredovalo. Na ogalu Snežniške in Aškercve ulice so začeli lani zidati poslop-je Rudarskega instituta. Ker so začeli de-lati pozno jeseni, je delo med zimo zastalo pri pritrilnem zidovju. Zdal delo nadalju-jejo. Kmalu bo gotovo prvo nadstropje. Upanje je, da bo poslopje v nekaj mesecih v grobem gotovo, če ne bo primanjkovalo gradiva in če ne bodo nastopile kakšne druge nepričakovane ovire.

Danes — četrtek — ob pol 21. uri
VESELI TEATER
Delavska zbornica
Prodaja vstopnic v trafikli Sever, Selenburgova ulica

—lj Viola d'amore je instrument, ki je pri nas zelo malo poznan in ga silno redko najdemo na koncertih. Viola d'amore je nekoliko večja kakor viola ter ima 6 ali 7 strun za prijeme in 7 strun, ki so uglešne na akorde, katere lahko tudi poljubno uberemo. Klasična literatura se pogosto poslužuje viole d'amore in na koncertu, ki se bo vršil v ponedeljek 7. t. m. v veliki Filharmonični dvorani bo umetnik Renzo Sabatini igral dve skladbi na violi d'amore, eno s spremljevanjem flavte in harfe, dru-go s spremljevanjem same harfe. Na tem koncertu bosta nastopila tudi umetnica na harfi ga. Ada Ruata Sassoli in flautist Arigo Tassinari. Koncert bo pod pokrovit-elstvom Visokega Komisariata. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

—lj »Prelepa je Selška dolina« in »Na-zaj v planinski raj« sta prvi pesni na sporedu koncerta Ljubljanskega Zvona, ki jih bo izvajal v prvem delu. Tem sledijo solospeli, ki jih bo zapela operna pevka ga. Ksenija Vidaličeva. Izvajalci koncerta so nam najboljše jamstvo, da bo prireditev lep umetniški večer.

—lj Darovi Rdečemu križu. Mesto venca na grob pok. ge. Sunara Ane je daroval g. Rebek Josip iz Ljubljane Rdečemu kri-žu, sekciji za socialno pomoč Lit 38.—. V počastitev spomina ge. Marije Klun je da-rovala rodbina Kadunc-Grbec Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč, Lit 80.—. Mesto venca na grob ge. Gabrove je da-rovala družina Zalokar Rdečemu križu, sek-ciji za socialno pomoč, Lit 50.—. Prisrčna hvala.

—lj Za dijake srednjih, strokovnih in meščanskih šol priredimo v času šolskih počitnic posebne strojepisne tečaje. Infor-macije in prospekte daje Trgovsko učili-šče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15 (telefon 43-82). Tečaj prične 4. julija. 318 n

DNEVNE VESTI

— Promocije. V soboto ob 12. bodo pro-movirani v zbornici dvorani ljubljanskega univerze za doktorje prava gg. Avgustin Guden iz št. Vida pri Stični, Franc Jerovec iz Ljubljane, Vladimir Kante iz Šmarji pri Ajdovščini, Danilo Milč iz Trsta, Milan Pavlovčič iz Brezovce, Franc Šojer iz Ljubljane in Anton Žun iz Lovrana. Dne 30. junija je bil v Zagrebu na medicinski fakulteti promoviran g. Miroslav Pleterški iz Ljubljane za doktorja vsega zdravilstva. Čestitamo!

— Spodnja Stajarska, južna Koroska in Gorenjska priključeni Nemčiji. Nemška vojno zavarovalna družba je sklenila sma-trati odsej bivša jugoslovanska, zdaj Nemčiji priključena ozemlja Spodnjo Sta-jarsko, južno Korosko in Gorenjsko za tu-zemstvo v smislu določb družbe, tako da transporti med temi pokrajinami in Nem-čijo niso več podvrženi vojnemu zavaro-vanju.

— Promet po Dunavu še ni obnovljen. Nemška družba za parobrodni promet po Dunavu objavlja, da še ni bilo mogoče ob-noviti prometa z dunavskimi in savskimi postajami bivše Jugoslavije. Morebitne po-siljke bodo morale počakati v skladiščih do obnove prometa.

— Važno za imetnike nemških bankov-cov in bonov. Nemški konzulat v Ljub-ljani je pooblaščen odkupiti do 10. julija pod gotovimi pogoji nemške bankovce in blagajniške bone od imetnikov, ki so jih prejeli do današnjega dne od pripadnikov nemške vojske in sicer jih odkupi po te-čaju 1 nemška marka = 7.63 italijan-skih lir. Odkupi jih pa samo, če se more dokazati izvor nemškega denarja. Podro-bnejša pojasnila se dobe na konzultu.

— Zopet huda nevihta z nalivom. Včeraj, ko smo dopoldne še mislili, da bomo imeli najlepši dan tem bolj, ker je bilo jutraj precej hladno, je zopet prihrumela nevihta z grmenjem, treskanjem in nalivom. Črni oblaki so se jeli zbirati na severovzhodu, od koder prihajajo letos malone vsa ne-vihta. Tja proti kamniški strani se je za-pirilo nebo s temno steno nevihte obeta-jočih oblakov in vedno pogostejše so švi-gale na zemljo strele. Neurje se je hitro blizalo in okrog petih dopoldne je završ-a-lo nad Ljubljano. Najprej je zaplesal nad mestom močan veter, potem se je pa vili-a

silna ploha, da so mahoma nastali po uli-cah pravi potoki vode, ki je kanali niso mogli sproti požirati. Najhujše neurje je pa šlo mimo Ljubljane jugovzhodno preko Zasavja proti Dolenjski, kjer je moralo še bolj liti, a morda je spremljala nevihta tudi toča. Nad Ljubljano in bližnjo okolico je naliv kmalu ponehal. Proti pričakova-nju se pa po nevihti nebo ni zjasnilo, tem-več je ostalo močno oblačno in tu pa tam je še malo deževalo. Ponoči je bilo oblačno, davi smo pa imeli zopet meglo kakor je-jesen.

— Zastopniki hrvatskega gospodarstva v Berlinu. V kratkem odpotuje v Berlin zastopstvo hrvatskega gospodarstva pod vodstvom ravnatelja za zunanjo trgovino dr. ing. Haka in ravnatelja hrvatske Na-rodne banke Krepina. Namen potovanja bo ureditev važnih vprašanj o blagovnem prometu in določitev izvozne liste v okviru bodočih gospodarskih pogajanj. Obrav-navalo se bo tudi vprašanje plačilnega prometa s Srbijo.

— 60-letnice mature so dočakali od 21. maturantov še šolniki Furlan Jakob, ki je v Ljubljani služil 44 let; Jelenc Luka, biv-ši ravnatelj meščanske šole v Ljubljani. Oba sta se plodonosno udeleževala pri vseh učiteljskih društvih. Tretji je Klemen-čič Josip, bivši šolski upravitelj v Galiciji. Marsikateri njihov učenec se jih hvaležno spominja.

— Za mrtvo proglašena. Okrožno sodi-šče v Ljubljani je uvelo postopanje, da se proglasi za mrtvo posestnikova heč Alojzija Zeleznikar, rojena 21. junija 1894 v Srednji vasi št. 12, stanujoča v Ljubljani, Gradišče 7. Leta 1923 je nenadoma brez sledu izginila. Bajje je skočila v Ljublja-nico. Čez nekaj dni so našli redarji na bregu Ljubljanice obleko, ki so jo svoji spoznali za njeno, njenega trupla pa niso našli.

— Društvo inženjerjev v Ljubljani prosi vse svoje člane in ostale inženjerje, ki bi-vajo na ozemlju Ljubljanske pokrajine in so sedaj brez zaposlitve, da mu javijo svoj naslov in navedejo vse okoliščine. Dopise je poslati društvu na naslov: Ljubljana, Beethovnova ul. št. 2.

— Nesreče. V Doberniču je padel posest-nikov sin Janez Glavan s senenega voza in si hudo poškodoval desno roko. — 15letni sin šolskega upravitelja iz Most Josip Horn

je obiral lipovo cvetje, pri tem pa padel z drevesa in si poškodoval nogo in roko. — 27letni monter pri KDE Alojz Dolinar je včeraj na Gropiuplem popravil električni vod. Pri delu pa je naenkrat omahnil z droga in padel. Zlomil si je desno roko. — Na Marijinem trgu pa je padla s kolesa pred tramvajem voz 13letna industrijalce-va hčerka Meta Medičeva in se hudo po-bila po obrazu.

— Novi strojepisni tečaji (dnevni in ve-černi) prične v petek 4. julija, in sicer eno, dva in trimesečni. Sodoben pouk po desetprstnem sistemu. Uspeh zagotovljen. Največja moderna strojepisnica. Prospekt na razpolago. — Trgovsko učilišče »Chri-stofov učni zavod«, Ljubljana, Domobran-ska cesta 15 (telefon 43-82). 317 n

Iz Ljubljane

—lj Seja mestnega sveta ljubljanskega. Danes popoldne bo v veliki sejni dvorani mestnega poglavarstva v Ljubljani seja mestnega sveta ljubljanskega. Prične se ob 18. Na dnevnem redu so naznanila pre-dsedstva, odobritev zapisnika zadnje seje, ter poročila finančnega, gradbenega, troša-rskega in personalno-pravnega odbora. Javni bo sledila tajna seja, na kateri se bo do obravnavale personalne zadeve. Poro-čevalec finančnega odbora bo poročal o odobritvi mestnega proračuna za leto 1941, o računskih zaključkih Mestne hranilnice ljubljanske, njenega Kreditnega društva in mestne plinarne za leto 1939-40, o uved-bi cerkveno konkurenčne doklade trnovske župnije, o preureditvi prejemkov prag-matičnih uslužbencev določbam službene pragmatike za ljubljanske mestne usluž-bence glede na razmerje med osnovno pla-čo in stanarino ter o vprašanju likvidacije novega draginskega prispevka in o raznih

prošnjah glede odobritve kredita, odpla-davnih zaostankov itd. Poročila gradbe-nega odbora obsegajo same parcelacije. Poročila tehničnega odbora bo govorilo sa-mo o zatvoritvi prometa med Černetovo in Drenkovo ulico. Poročila trošarskega od-bora se nanaša na razne ugovore proti pla-čilnim nalogom in končno se bo sklepalo tudi o prošnji »TI Zbornice glede znižan-ja trošarine na južno sadije od 3 din na 1.50 din.

—lj Veliki razglasili po vsej Ljubljani da-nes naznanjajo prebivalstvu, da bodo 16. julija uvedene živilske karte za mast, sla-nino, olje in sladkor. Navodila, kako bomo dobivali ta živila, so bila sicer objavljena tudi že po ljubljanskih dnevnikih, vendar pa razglas poleg teh navodil tudi navaja, da mora vsak družinski glavar na formu-larjih, ki ju dobi pri svojem trgovcu, vlo-žiti dve prošnji, namreč posebej za sla-dkor in posebej za hranilne masčobe, torej za mast, slanino in olje. Ta dva formularja naj vsak upravičeni družinski glavar kar pri svojem trgovcu čitljivo in vestno iz-polni že v četrtek in petek 3. in 4. julija. Prav tako natančno naj se pa tudi trgovci in civilne zavodske družine (kolegiji, zavetišča, bolnice, jetnišnice itd.) ter javni obrati (lekarnarje, hoteli, restavracije, gos-tilne, pensijon, kavarne in podobni) rav-najo po navodilih razglasa, da bodo vse prošnje zanesljivo do 5. julija opol-dne predložene mestnemu preskrbovalne-mu uradu v II. nadstropju Mestnega do-ma. Poudarjamo, da poznejši prošnji urad ne bo mogel obravnavati. Tudi za druge mesece bo treba izpolniti po dve prošnji do 20. vsakega meseca. Opozorja-mo prebivalstvo, trgovce, civilne zavodske družine in javne obrate ter Združnje gos-tinskih obratov, da mestni preskrbovalni urad nikakor ne bo mogel upoštevati izgo-vorov zaradi morebitnih zamud, ker bi se delo s tem tako zavleklo, da ne bi mogle biti živilske karte za mast, slanino, olje in sladkor razdeljene o pravem času ter bi tako ljudje samo zaradi zamudnikov in po-vršnosti nekaterih morali čakati na ta težko pričakovana in važna živila. Pripo-minjamo samo še to, da gostinski obrati dobe formularje prošnji kar pri Združe-nju gostinskih obratov, civilne zavodske družine in lekarnarje pa prav tako v četrtek 3. julija pri mestnem preskrbovalnem uradu.

—lj Razdeljevanje grahamovega kruha. Ljubljanski mestni preskrbovalni urad ob-vešča vse diabetike, da bodo od 3. julija dalje grahamov kruh dobivali na podlagi veljavnih živilskih nakaznic za kruh samo s posebnim dovoljenjem mestnega fizikata. To dovoljenje bo napisano na zadnji strani živilske karte. Za grahamov kruh upravi-čeni bodo lahko kupovali kruh pri nasled-njih pekih: Kavčič v Gradišcu, Vidmar na

M A L I OGLASI

PRASKA DOMACA MAST
čisti in zdravi rane. — nah! R. d. št. 2/41. Dobi se v vseh lekar-

POPRAVNI TECAJ
za učence (-ke) sred-njih in meščanskih šol se začne te dni na po-ljanski gimnaziji. In-formacije in vpisova-nje istotam pri g. slu-gi. 1118

TANTALOVE MUKE
revmatizma in drugih revmatičnih obolenj preženete z rednim uživanjem
»AMBROZEVE MEDICE«, ki jo dobite pristno le v MEDARNI, Ljublja-na, Židovska ulica 6. 32 T

ENOSOBNO STANOVANJE
od odda takoj ali za avgust. Pojasnila: Ci-ber, Cofzova cesta. 1125

INSERIRAJ
Slov. Narodu

NUJNI POŠTNI : PACCHI POSTALI

PAKETI URGENTI

dospejo na naslov ob istem času, kakor ekspresna pisma, oddana na pošti istega dne in ob isti uri. — Sprejemajo jih v vseh krajih in za vse kraje Kraljevine Italije in kolonij. — Potujejo z direktnimi in pospešenimi brzovlaki. — Na dom se dostavljajo najhitreje, takoj, ko dospejo v namenjeno postajo.

Vsem, ki ste ga poznali, naznanjava tužno vest, da je dne 2. julija umrl najin najboljši prijatelj in nekdani družabnik, gospod

Jean Schrey

bivši predsednik Trgovske zbornice, ostrostrelski glavar i. t. d.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 4. julija ob 5. uri popoldne s Zal, kapele sv. Nikolaja, k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek, dne 7. julija ob 7. uri v cerkvi sv. Petra.

LJUBLJANA, ZAGREB, dne 3. julija 1941.

Olga in Vilim Bizjak

V Ljubljanski pokrajini 11 gimnazij

Učni uspehi na srednjih šolah v preteklem šolskem letu — Lepi uspehi na ženskih gimnazijah

Ljubljana, 3. julija. Marsikdo se vprašuje, ali se vpliv vojne kaže tudi v učnih uspehih na šolah. Lani smo iz poročil šolskih izvestij dognali, da so bili učni uspehi v šolskem letu 1939-40 nekoliko slabši kakor v letu 1938-39. Iz tega smo sklepali, da splošni nemir v svetu vpliva kolikor toliko tudi na šolski pouk. Nedvomno je pa vojna zelo vplivala na šolo v preteklem šolskem letu, zlasti še, ker so bile šole nekaj časa zaprte. Zato bi se ne smeli čuditi, če bi bili učni uspehi še slabši. Toda naglasiti moramo, da so bili učni uspehi na nekaterih gimnazijah povsem zadovoljivi, posebno pa presenečajo uspehi dijakin.

V Ljubljanski pokrajini je še vedno precej srednjih šol; tako imamo le 8 državnih gimnazij in eno zasebno manjši kakor jih je imela bivša dravska banovina. Izgubili smo eno državno učiteljsko in dve zasebni. Ljubljanska pokrajina ima 11 gimnazij — velika večina jih je v Ljubljani — državno učiteljske in zasebno učiteljske (pri uršulinkah). V sami Ljubljani je 9 gimnazij. Pri tem je pa treba omeniti, da več gimnazij nima svojih poslopij, tako da uporabljata po dva zavoda ene in iste prostore in posamezni zavodi imajo še celo vrsto vzporednic.

Klasična gimnazija v Ljubljani je po številu dijakov na drugem mestu. V preteklem šolskem letu je obiskovalo klasično gimnazijo skupaj 1380 učencev in učenk (183 deklet). Učni uspehi niso bili najboljši, vendar še sorazmerno dobri. V šolskem letu 1938-39 je izdelalo na klasični gimnaziji 86,27 odstotkov dijakov in dijakin, 1. 1939-40 76,31 in v preteklem letu 84 odstotkov. Uspehi v tem letu so bili torej boljše kakor v lanskem, vendar pa slabši kakor predlanski, odličnjakov je bilo 75 (11,9 odstotkov) z redom »prav do bro« 450. Izdelalo jih je skupaj 1166, ponavljalne izpite jih ima 161, izdelalo jih ni 47 in 6 je ostalo neocenjenih.

Slabši so bili učni uspehi na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani. Dijakstva je bilo skupno 1416 (13 dijakin), izdelalo jih je pa 1067 ali 75,1 odstotkov. Ponavljalne izpite ima 252 dijakov, 93 jih ni izdelalo in 4 so ostali neocenjeni. Prejšnje leto je imel zavod 1429 dijakstva, a učni uspehi so bili še slabši, saj je izdelalo samo 71,1 odstotkov učencev. Lani jih ni izdelalo 131. Odličnjakov je bilo letos 79, lani 88, z redom »prav dobro« je bilo ocenjenih 396, lani 342 in z »dobro« letos 592, lani 586.

Na II. moški drž. realni gimnaziji so učni uspehi glede na število učencev, ki niso izdelali, najslabši: izdelalo jih je samo 65 odstotkov ali 184, zavod je pa štel 282 dijakov (brez dijakin). Ponavljalne izpite bi moralo polagati 53 dijakov, 45 jih pa ni izdelalo. Odličnjakov je bilo 15, lani 64. Sicer so pa bili učni uspehi lani podobni kakor letos: izdelalo jih je 65,78 odstotkov.

Nekoliko boljši so bili učni uspehi na III. drž. realni gimnaziji, ki jo je obiskovalo 829 dijakov in jih je izdelalo 609 (74,5 odstotkov). Odličnjakov je bilo 42, z redom »prav dobro« je bilo ocenjenih 207, z dobro 360, neocenjenih je pa bilo 7.

Skoraj enako število dijakov je bilo na IV. realni gimnaziji, 809, uspehi so pa bili slabši: izdelalo je 549 dijakov ali 67,5 odstotkov, ponavljalne izpite ima 180 dijakov, 78 jih ni izdelalo in neocenjena sta bila 2. Odličnjakov je bilo 37, z uspehom »prav dobro« je šolo končalo 222 dijakov, z dobro pa 290.

Vprav presenečajo lepi uspehi na ženskih gimnazijah. Na I. državni realni ženski gimnaziji je bilo 1193 dijakin in 155 dijakov. Izdelalo jih je skupno 1161 ali 86 odstotkov, ni jih pa izdelalo 67 in 117 jih ima ponavljalne izpite. Odličnjakov je bilo 111 (nad 8 odstotkov), z redom »prav dobro« ocenjenih 507 z dobro pa 543. Na II. ženski državni realni gimnaziji je bilo 907 dijakin, izdelalo jih je 717 ali 79 od-

stotkov, ponavljalne izpite jih ima 147 in 41 jih ni izdelalo. Odličnjakin je bilo 79, v odstotkih izraženo približno enako kakor na I. državni ženski gimnaziji, red »prav dobro« je prejela 301 dijakinja, »dobro« pa 337 učenk.

Uršulinsko gimnazijo je obiskovalo 454 učenk. Izdelalo jih je 397 ali 87,4 odstotkov, ponavljalni izpit jih ima 48, izdelalo jih pa ni samo 9. Odličnjakin je bilo 76 ali 16,8 odstotkov, kar je nedvomno lep uspeh.

Lepo uspehe izkazuje tudi mestna ženska gimnazija, ki je pa imela samo 56 učenk, ker postopno prehaja pod državno upravo. Izdelale so vse učenke in le 7 jih ima ponavljalni izpit. Odličnjakin je bilo 17 (9 odstotkov). Glede na odstotek, koliko jih je izdelalo, je dosegla mestna gimnazija najljepši uspeh (96,2 odstotkov).

Državno učiteljske je imelo v preteklem šolskem letu 208 dijakov in 255 dijakin; dekleta so bila torej v večini. Izdelalo jih je skupaj 408 ali 88,1 odstotkov. Izdelalo jih ni samo 16, ponavljalne izpite jih pa ima 39. Odličnjakov je bilo 21 ali 4,5 odstotkov. Prejšnje leto je štele državno učiteljske v Ljubljani 242 dijakov in dijakin (samo 97 deklet) in izdelalo jih je 87,61 odstotkov. — V Ljubljani smo imeli v preteklem letu tudi zasebno učiteljske, in sicer pri uršulinkah. Imelo je 40 gojenk, ki so razen ene vse izdelale. Med njimi je bilo 8 odličnjakin (20 odstotkov).

Novomeško realno gimnazijo je obiskovalo 331 dijakov in 184 dijakin (skupaj 515). Izdelalo jih je 385 (74,75 odstotkov). 92 jih ima ponavljalne izpite, 35 jih ni izdelalo in 3 miso bili ocenjeni. Odličnjakov je bilo 55 ali 11 odstotkov.

Ta pregled o učnih uspehih na srednjih šolah v Ljubljanski pokrajini je treba še izpopolniti s podatki o kočevski gimnaziji, ko bodo prispeli.

Obisk Visokega Komisarja na Dolenjskem

Sprejem v Novem mestu pred poslopjem okrajnega komisarjata. V ozadju velik v obliki črke M.

Šolska deklica pozdravlja visokega gosta ob slovesu iz Novega mesta

Živimo v dobi novih snovi

Lahko bi tudi trdili, da živimo v dobi lahkkih kovin

V člankih o prvih začetkih zgodovine človeštva čitamo o kameniti in bronasti dobi. Če bi hoteli našo dobo imenovati po snovi, bi lahko rekli, da živimo v dobi umetnih snovi. To sicer ni najboljša in najtočnejša označba, ne bilo bi pa tudi točno, če bi trdili, da živimo v dobi sintetičnih snovi. Tudi označba nove snovi ni točna. Čež nekaj let namreč te snovi ne bodo več nove. Z vsem tem pa ni rečeno, da so druge snovi, izgubile svoj pomen. Železa, jekla, brona itd. se porabi mnogo več kakor prej, vendar pa nekatere takozvane mlečne snovi označujejo značaj naše dobe. Lahko bi tudi rekli, da živimo v dobi lahkkih kovin.

Celotud star že več desetletij, je spadal nekoč med prve umetne snovi. Pred leti so izdelovali iz njega samo otroške igrače, celotudne ovratnike, glavnike in druge drobnarije. Šele film je pomagal celotuidu na noge. To je bilo polje, kjer je mogel celotuid uveljaviti svoj glavni lastnosti namreč prozornost in prožnost.

Okrog nas je velik svet umetnih snovi. Človeku se včasih zdí, kakor da se je pojavilo vse to, kar čez noč. Toda marsikaj izmed tega, kar izdelujejo zdaj mnoge tovarne, za umetne snovi, pa naj bo že

umetna svila, umeten kavčuk ali umeten bencin, je bilo že davno znano, samo da je imelo v prejšnjih časih le teoretičen pomen. Pa tudi tu je morala suhoparna teorija pripraviti pot praksi, praktični izdelavi.

Zdaj uporabljajo pri izdelavi letal, avtomobilov in aparatov mnogo lahkkih kovin, zlitin. Njihova temeljna sestavna dela sta aluminij in magnezij. Aluminij je bil prejšnje čase tako redek, da so v preteklem stoletju na razstavah gledalci kar oblegali aluminijaste izdelke. Sproženih je bilo celo več predlogov, naj bi se uporabljal aluminij za denar. Tako redek je bil aluminij. Tudi prvi prstani iz aluminija so bili precej dragi. O teh zlitinah lahkkih kovin je prav tako kakor v jeklu mnogo kovin — vanadi, molybden, krom, beryl itd. — ki so jih videli pred leti srednješolci v kemičnem kabinetu kot veliko redkost v steklenicah. Zdaj so pa te kovine že vsakdanja industrijska sirovina. Seveda pa s tem ni rečeno, da so poceni. Tudi ta vidimo, da gre za male začetke velikih stvari. Kar je bilo pred leti v kemičnih laboratorijih samo kemičnega pomena, je zdaj velikega praktičnega pomena v industriji in prometu.

se gospodar ne zmeši za njegovo lajanje, je pritekel pes k njemu in ga ugriznil v roko. To je študenta sramnilo in bil je že zadnji čas, kajti gozd je gorel. Bil je eden tistih nevarnih požarov, ki uničujejo švedske gozdove ne da bi se videli plamen. Ogenj se je že bližal gozdni jasi, kjer so študentje počivali, in če bi ne bilo zvestega psa, bi bili našli tragično smrt.

Rimska opera na poti skozi Ljubljano

Benjamin Gigli dell' akosi okno številne antograme

Nevesta v krsti

V cerkvi v Hexvüčku v švedski pokrajini Västergötland so našli v prezidavanju pokopališke kapelice krsto, v kateri je ležalo še dobro ohranjeno truplo mlade neveste v poročni obleki. Truplo je bilo ohranjeno tako dobro, kakor da bi bilo balzamirano, in strokovnjaki menijo, da je ležalo v krsti približno od leta 1700. Pred 200 leti je baje v tem mestu nenadoma umrla nevesta iz plemiškega rodu in sicer na poti v cerkev, kjer se je hotela poročiti. Pokopali so jo kar v poročni obleki. Strokovnjaki zdaj proučujejo, kako se je moglo njeno truplo tako dolgo in tako dobro ohraniti.

rase močno pomešane. Da parantose ne povzroča samo višja civilizacija, je razvidno tudi iz tega, da se pojavlja v ostri obliki tudi pri narodih, živečih v najprimitivnejših razmerah. Zato pa ta bolezen ni tako pogosta na severu Evrope, čeprav hrana tam nima v sebi vedno mnogo vitaminov, čeprav je solnce skopo s svojimi žarki in čeprav podnebje ni ugodno.

Pes rešil 30 študentov

Zivali imajo zelo razvit čut za nevarnost in pogosto se pripeti, da žival reši človeku življenje. Nekaj takega se je pripetilo nedavno na švedskem in švedski listi so obširno poročali o tem zanimivem dogodku. 30 študentov nekega liceja se je odpravljalo na izlet na otok Amöde, največji in najlepši otok blizu Skandinavske obale. Uturjeni so v gozdu legli in zaspali. Spali so tako trdno, da nihče izmed njih ni slišal vedno srditejšega pasjega lajanja. Bil je pes enega izmed študentov. Videč, da

Ali se parantosa podeduje?

S parantoso označujemo bolezen črevesi, ko se začno zobje majati in ko pregodaj izpadejo. Vzrok te bolezni ni dobro znan. Navadno pravijo, da se moramo zahvaliti za njo civilizaciji. Nasprotno je pa prišel češki zobozdravnik dr. Hruska na podlagi svoje dolgoletne prakse in antropoloških študij do zaključka, da je parantosa podedovana bolezen, kateri so nekatere rase podvržene, druge je pa sploh ne pozna. Pri njih se zobje obrusijo, obrabijo, ne pa izpadejo.

Splošno lahko rečemo, da se zobje obrusijo narodom, živečim na severu, dočim v toplejših krajih živečim narodom izpadejo. V Severni Afriki je primerov vnetja črevesi več pri Kabilih kakor pri Arabcih in Berberih, čeprav žive Kabili dalje časa v teh življenjskih razmerah. V Evropi so razmere mnogo bolj zapletene, ker so evropske

Tito A. Spagnol:

IZDAJALSKA PUNČKA

Roman

— Saj sem vendar povedala že vse, — je odgovorila družabnica. — Telefonirala sem komornici, potem sem pa odšla v svojo sobo, da bi legla k počitku.

— Ali se spominjate, kdaj je to bilo? — Seveda, čeprav nisem pogledala na uro, vendar lahko povem, da je bilo ob desetih, morda eno ali dve minuti prej ali pozneje. To lahko trdim zato, ker je bila uboga grofica Matilda v svojih navadah še prav posebno dosledna.

— Vi ste torej odšli ob desetih v svojo sobo in je niste več zapustili, dokler niste zaslišali ropota zapirajočih se oknic?

— Bilo je deset minut pred eno, ko sem prižgala luč, da bi vstala. Spominjam se, da sem pogledala na svojo budilko na nočni omari.

— Dobro. Toda odgovorili mi niste na eno vprašanje, da-li ste ostali ves čas v svoji sobi?

— Da.

Družabnica je odgovorila neposredno, brez oklevanja, toda celo midva sva lahko s svojega opazovališča videla, kako ji je pri tem rdečica zalila obraz.

Preiskovalni sodnik je sklonil glavo, kakor da hoče ponovno čitati protokole. Po kratkem molku

je dejal naenkrat, skoraj šepetaje, ne da bi dvignil oči:

— Pomislite dobro, morda ste pozabili. — Ne! — je zaklicala gospodična Solveni na ves glas. Ne!

Preiskovalni sodnik tudi zdaj ni odvrnil svojega pogleda od aktov. Igral se je s svinčnikom, večkrat se je popiskal za ušesom, slednjič je pa dvignil glavo, se naslonil na stol nazaj in tako je delj časa motril družabnico.

— Prav res ne razumem, zakaj mi nočete tega povedati. Vaš molk v tem pogledu daje povod za različne domneve, recimo za to, da veste o grofici smrti več, nego ste povedali.

— Kaj še, dragi gospod, ničesar ne vem. Vse, kar vem, sem povedala, — je vzklila gospodična Solveni in pogledala preiskovalnemu sodniku naravnost v oči. Rdečica je bila izginila iz njenih lic.

— Zakaj torej lažete v podrobnosti, ki je morda važna? Ali si niste na jasno o tem, da utegne imeti laž v vašem položaju neprijetne posledice? Sicer pa itak dobro vemo, kaj ste nam hoteli zamolčati, — ji je dejal preiskovalni sodnik strogo.

Gospodična Solveni je znova zardela in njene modre oči so dobile izraz zbezanosti, toda odgovorila ni.

— Torej, — je silil v njo preiskovalni sodnik.

— Saj to je vendar nekaj, kar nima z zločinom nič skupnega, — je dejala končno še vedno z namerom odkloniti izpovedbo.

— Eh, razlog več, da nam to poveste, — je pripomnil državni tožilec. — Kaj vas ovira pri tem? Zakaj pa vztrajate pri tem, če že veste vse?

— Ker naj pripovedujejo priče, ne pa sodnik. — Ze prav. Grof Carlo je vam gotovo povedal, zakaj sem šla doli v knjižnico, potem ko sem bila spremljala grofca do njene sobe. To je vse, kar sem zamolčala ... in zamolčala sem zato, ker sem mislila ...

Dekle ni izgovorilo stavka do konca in v zadregi je pogledalo v tla.

Vse je bilo tiho, ko sta se preiskovalni sodnik in državni tožilec s pogledi sporazumela s poročnikom. Potem je preiskovalni sodnik obnovil zasliševanje in njegov glas je postal prijazen, skoraj očetovski.

— Začnite torej. Pripovedujte nam vse to! Saj boste vendar razumeli, da vas ne zaslišujemo iz gole rodovednosti, temveč samo zato, ker je naša dolžnost. Ali naj vam zastavim vprašanja ali pa hočete pripovedovati brez presledka?

Družabnica je bila postala nervozna, kajti besede preiskovalnega sodnika so jasno pokazale, kakšne so njegove domneve in morda jo je to napotilo, da je prekinila svoj molk.

— Ničesar mi ni treba prikrivati, — je vzklila ponosno dvignjene glave. — Grofu Karlu nikoli nisem dala povoda, da bi lahko gojil kakršnekoli nade. Ne, nadlegoval me je in če sem bila tistega večera pripravljena sestati se z njim v knjižnici,

sem storila to samo zato, ker sem ga hotela presiti, naj si izbije to iz glave.

— Grof Carlo Stampa je vam torej dvoril?

Družabnica je prikimala.

— In zvečer šestnajstega se je hotel sestati s vami v knjižnici?

— Ne. Dejaj mi je, da bi me rad videl potem, ko bodo že vsi drugi legli k počitku. Odgovorila sem mu z vprašanjem, če se mu je zmešalo. Tedaj mi je pa izjavil, da pride ponoči v mojo sobo. Smejala sem se, toda potem sem se spomnila, da je vsega zmožen in obljubila sem mu priti v knjižnico potem, ko bom spremljala grofca v njene sobane, da bi lahko govorila z njim. Bila sem trdno odločena odpovedati svojo službo ali vsaj zaprositi za daljši dopust, če bi se ne spametoval, kajti tako ni bilo več mogoče živeti.

— Ali je kdo vedel, da lazi za vami?

— Ne vem. Skrbelo me je samo, da bi utegnil kdo slabo misliti o meni, če bi videl, kaj počneja grof Carlo. Vem, da vaje v splošnem vsi krivdo na žensko, posebno na žensko v mojem položaju.

— Ali je trajalo to že dolgo?

— Skoraj dva meseca. Začelo se je takoj po njegovem prihodu.

— In kakšni so bili njegovi nameni? K

— Gotovo ni nameraval poročiti se z menoj. Takšno je vsaj moje mnenje.

— Ali ste ga odklonila takoj v začetku?